

C-769/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. október 21.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Spetsializirana nakazatelen sad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. október 7.

Az eljárásban részt vesz:

Spetsializirana prokuratura

Vádlottak:

UC

TD

Az alapeljárás tárgya

Bizonyos hiányosságokat – nevezetesen a vádlottak bíróság elé állításának alapjául szolgáló cselekmények pontatlan, ellentmondásos és hiányos ismertetését – tartalmazó vádirat. Az e hiányosságok pótlására irányuló intézkedések.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének értelmezése és egy nemzeti törvény e rendelkezéssel való összeegyeztethetősége.

A bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján terjeszti elő a kérelmet.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az olyan nemzeti törvény, amely kellékhányos vádirat (amelynek tartalma pontatlan, hiányos vagy ellentmondásos) esetében semmiképpen sem biztosít lehetőséget arra, hogy azon az előkészítő bírósági ülésen, amelyen a hiányosságokat megállapítják, a hiányosságokat az ügyész általi pótlással orvosolják, és ehelyett a bíróság mindig köteles az eljárást megszüntetni és az ügyet új vádirat készítése céljából az ügyészség elé visszautalni, összeegyeztethető-e a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 42., 1. o.; helyesbítés: HL 2019. L 39., 28. o.) 6. cikkével, az észszerű időn belüli tárgyalásnak az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdése szerinti elvével, az uniós jog elsőbbségének elvével és a méltóság tiszteletben tartásának elvével, ha ez a büntetőeljárás jelentős elhúzódtását eredményezi, és a hiányosságokat a bírósági tárgyaláson azonnal ki lehetne küszöbölni?

Az Európai Unió hivatkozott jogszabályai és ítélkezési gyakorlata

A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv; egy nemzeti törvénynek a 6. cikkel való összeegyeztethetősége

2018. június 5-i Kolev ítélet (C-612/15, ECLI:EU:C:2018:392)

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Nakazatelno protsesualen kodeks (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv, a továbbiakban: NPK), 246–249., 242., 287., 55., 178., 180. és 348. cikk

Zakon za normativnite aktove (a normatív jogi aktusokról szóló törvény), a 46. cikk (2) bekezdése

A Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék, Bulgária) 2002. október 7-i 2. sz. értelmező ítélete

A Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék) 2018. február 19-i 6. sz. értelmező ítélete

A Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság, Bulgária) 2018. október 9-i 14. sz. ítélete

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 UC-vel és TD-vel szemben vádat emeltek; előbbivel szemben a Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv, a továbbiakban: NK) 159a. cikke szerinti

bűncselekmények (emberkereskedelem, a jelen ügyben prostituáltakkal) bel- és külföldön haszonszerzés céljából történő (az eljárásban már elítélt más személyekkel együtt történő) csoportos elkövetésére irányuló bűnszervezet irányítása (az NK 321. cikke szerint büntetendő), utóbbival szemben az e bűnszervezetben való részvétel miatt. Ezenkívül UC-t azzal vádolják, hogy három külön esetben – a bűnszervezet döntésének végrehajtása érdekében – előnyök ígéretével három nőt toborzott prostitúció céljából (az NK 159a. cikke [(2)] bekezdésének 6. pontjával és (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 159d. cikke szerint büntetendő), valamint azzal, hogy kábítószer birtokolt (az NK 354a. cikke szerint büntetendő).

- 2 A vádiratot 2019. április 18-án nyújtották be, az előkészítő ülést 2019. szeptember 27-én sikeresen megtartották.
- 3 A résztvevők meghallgatását követően a bíróság az előkészítő ülésen megállapította, hogy a vádirat bizonyos kellékhányosságokat – nevezetesen pontatlanságokat, hiányosságokat és ellentmondásokat – tartalmaz. Ezek a következők:
- 4 Ellentmondásos adatokat szolgáltatnak azon hely tekintetében, ahol az NK 321. cikke szerinti bűncselekményt elkövették. A tényállásra vonatkozó részben az szerepel, hogy a bűnszervezet az állam egész területén tevékenykedett, és különböző városokat – többek között Szófiát, Banskót, Plovdivot – jelölnek meg, miközben az indítványi részben csupán Szófiát említik. Következésképpen ellentmondás áll fenn a tényállásra vonatkozó rész és az indítványi rész között az elkövetés helye tekintetében: az állam egész területe vagy csak Szófia.
- 5 Ellentmondásos adatokat szolgáltatnak az egyik nő prostitúció céljából történő toborzásának időpontja tekintetében. A tényállásra vonatkozó részben 2016. évi toborzásról van szó, minek során a beszervezett nő Szófiában és Plovdivban prostituáltként tevékenykedett, 2016 nyarán a tengerparti nyaralóhelyeken is és 2016 decemberében ismét Szófiában; ez azt jelenti, hogy magának a toborzásnak 2016 nyara előtt kellett történnie. Ezzel szemben az indítványi részben az szerepel, hogy UC 2016 decemberében toborozta ezt a nőt Szófiában. Következésképpen ellentmondás áll fenn a tényállásra vonatkozó rész és az indítványi rész között az elkövetés időpontja tekintetében: 2016 nyara előtt vagy 2016 decemberében.
- 6 Hiányoznak a ténybeli információk azon vádponttal kapcsolatban, hogy a bűnszervezet úgy döntött, hogy UC toborozzon három nőt prostitúció céljából. Ez hiányosságnak minősül.
- 7 A kábítószer birtoklásával kapcsolatos cselekményt pontatlanul ismertetik, mivel csupán azt közlik, hogy a kábítószer UC lakásában találták meg, és nem egyértelmű, hogy azt állítják-e, hogy a kábítószer ott UC birtokában volt. Ez pontatlanságnak minősül.

- 8 Az ügyész jelezte, hogy készen áll arra, hogy a hiányosságokat a szükséges pontosításokkal az előkészítő ülésen azonnal pótolja.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a vádirat formálisan jogszerű lenne, ha az ügyész e pontosításokat elvégezné. Ezután a bíróság áttérhetne a további eljárási cselekményekre.
- 10 Ennek azonban formális akadálya van: A nemzeti törvény nem engedi meg az ügyésznek, hogy a vádirat hiányosságait az előkészítő ülésen pótolja. A nemzeti törvény a bírósági eljárás megszüntetését és az ügyészség elé történő visszautalást követeli meg, az ügyészségnek pedig új vádiratot kell készítenie, és azt ismét be kell nyújtania a bírósághoz, amely azt egy új tárgyaláson tárgyalja, miközben ez rendszerint néhány hónapos késedelmet eredményez.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid ismertetése

A vádirat hiányosságairól

- 11 A vádirat egy tényállásra vonatkozó részből és egy indítványi részből áll, előbbiben a tényállás szerinti vádat, utóbbiban a jogi minősítés szerinti vádat ismertetik. Az indítványi részben rendszerint megjelölik a legfontosabb tényeket, mint például az elkövetés helyét és idejét, valamint a tényállást megvalósító cselekményeket.
- 12 A tényállásra vonatkozó rész és az indítványi rész közötti ellentmondás vagy a jogi értékelés szempontjából releváns tények hiánya egyet jelent a vád alapjául szolgáló kellően egyértelmű tények hiányával. Erre tekintettel e hiányosságok eljárási szabályok olyan lényeges megsértésének minősülnek, amely csorbítja a vádlottnak a vádemelés okára vonatkozó tájékoztatáshoz való jogát. Az eljárási szabályok megsértése akkor lényeges, ha az a vádlott vagy más résztvevők eljárási jogainak korlátozását eredményezte, és azt nem orvosolták (az NPK 348. cikke (3) bekezdésének 1. pontja).
- 13 Az NPK 55. cikkének (1) bekezdése szerint a vádlott jogosult tájékoztatást kapni arról, hogy mely bűncselekmény miatt és mely bizonyítékok alapján emelnek vádat ellene.
- 14 A Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék) a 2/02. sz. értelmező ítélete 4.2. pontjában kifejti, hogy „az ügyészségnek a vádirat tényállásra vonatkozó részében azokat a tényeket kell kötelezően megjelölnie, amelyekből a cselekmény tényállásszerűsége és a vádlottnak e cselekményben való részvétele megállapítható [...] ezek közé tartozik a bűncselekmény elkövetésének helye és ideje is [...] Az e kategóriába tartozó tények hiányos megjelölése az eljárási szabályok lényeges megsértésének minősül [...]”.

Az eljárási szabályok lényeges megsértésének orvoslására vonatkozó nemzeti szabályozás pontatlan, hiányos és ellentmondásos vádirat esetében

- 15 A büntető eljárás két szakaszból, egy bírósági eljárást megelőző és egy bírósági szakaszból áll. A bírósági szakasz a vádirat benyújtásával kezdődik, amely vádiratban ténybeli és jogi szempontból részletesen ismertetik a vádat.
- 16 A vádirat benyújtását követően két hónapon belül előkészítő ülést tűznek ki. Ezen előkészítő ülés célja bizonyos körülmények vizsgálata, amelyek közül egyik a vádirat jogszerűsége. Ez az értékelés végleges (a jogorvoslati határidő lejártát vagy a határozatnak a másodfokú bíróság által történő helyben hagyását követően). Későbbi időpontban nem lehet ismételten kifogást emelni a vádirat jogszerűségével szemben.
- 17 A vádirat másolatát valamennyi résztvevőnek (a vádlottnak és a sértetteknek) megküldik, akik hét napos határidőn belül észrevételeket tehetnek. Az előkészítő ülést legfeljebb három hónappal elhalasztják, ha valamelyik résztvevőt nem találták meg, vagy ha a hét napos határidő még nem járt le.
- 18 Amikor az eljárást ezen az előkészítő ülésen megindítják, a bíróság és a résztvevők számos kérdést megvitatnak, többek között azt, hogy tartalmaz-e a vádirat olyan kellékhányosságokat (ideértve a pontatlanságokat, a hiányosságokat és az ellentmondásokat), amelyek miatt a vád nem érthető. A bíróság valamennyi résztvevő meghallgatását követően dönt erről a kérdéstről.
- 19 Ha a bíróság megállapítja, hogy a vádirat kellékhányos (ellentmondást, hiányosságot vagy pontatlanságot tartalmaz), akkor az eljárást megszünteti, és a jogsértések megjelölésével visszautalja az ügyet az ügyészség elé (az NPK 249. cikkének (2) bekezdése).
- 20 A bírósági eljárást megelőző eljárás ismét megindul. Az ügyészség számára egy hónap áll rendelkezésre az új vádirat elkészítésére. Miután a vádirat elkészült, azt benyújtják a bírósághoz. Ismét elkezdődik az eljárás bírósági szakasza, és sor kerül a fent ismertetett lépésekre: új előkészítő ülés két hónapon belül történő kitűzése, a résztvevők idézése és a vádirat ismételt vizsgálata. Amennyiben megállapítják, hogy a hiányosságokat nem pótolták, vagy új hiányosságok merülnek fel, a bírósági eljárást ismét megszüntetik, és az ügyet visszautalják az ügyészség elé.

A vád módosítására vonatkozó nemzeti szabályozás

- 21 Az ügyészség a következő két feltétellel módosíthatja a vádirattal emelt vádat: az előkészítő ülést lefolytatták, és megkezdődött a bírósági vizsgálat, nevezetesen a bizonyítás; és már olyan új bizonyítékokat szereztek be, amelyek azt eredményezik, hogy a cselekmény más jellemzőkkel bír, tehát hogy a vádirat tényállásra vonatkozó részének az NPK 287. cikkének (1) bekezdése szerinti lényeges módosításáról van szó.

- 22 A vád nem módosítható az NPK 287. cikkének (1) bekezdése szerint a vádirat olyan hiányosságának pótlása céljából, amely már a vádirat elkészítésének időpontjában fennállt. Ez jogsértésnek minősül, mivel ilyen módon megkerülik a törvény által a vádirat hiányosságainak pótlása céljából előírt eljárást.

A nyilvánvaló ténybeli hiba kijavítására vonatkozó nemzeti szabályozás (az NPK 248a. cikke)

- 23 A nyilvánvaló ténybeli hiba az ügyész tényleges szándékának az írásban rögzített szándékától való technikai eltérése, mint például egy tévesen írott név, egy téves dátum vagy hasonló hiba. Nyilvánvaló ténybeli hiba esetén a bíróság kitűzi az ügy érdemi tárgyalásának időpontját, és kötelezi az ügyészt a hiba hét napos határidőn belül történő kijavítására. Ha az ügyész nem javítja ki a hibát a határidőn belül, a bíróság a tárgyalási határnapot törli, és a bírósági eljárást megszünteti azzal, hogy az ügyet új vádirat készítése céljából visszautalja az ügyészség elé. Ezt követően a 19–21. pontban foglaltaknak megfelelően járnak el.
- 24 A gyakorlatban ezeket a nyilvánvaló ténybeli hibákat az ügyészek az előkészítő ülésen tett nyilatkozatával javítják ki. A kijavítás megtörténik, amint a bíróság felhívja az ügyész figyelmét e hiányosságok meglétére, és az ügyész a bírósági tárgyaláson szóban pontosítja, hogy mit értett ez alatt. Így nem szünetetik meg a bírósági eljárást, és nem utalják vissza az ügyet az ügyészség elé új vádirat készítése céljából.

A Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) 2018. október 9-i 14. sz. ítélete

- 25 A nyilvánvaló technikai hibák kijavítására vonatkozó e szabályozást 2017-ben vezették be, és ellentétes azon megszilárdult nemzeti jogi hagyománnyal, hogy az eljárási szabályoknak a vádirat elkészítése során történő minden egyes – akár leglényegtelenebb – megsértése csak egyetlen módon orvosolható, nevezetesen a bírósági eljárás megszüntetésével és új vádirat készítése céljából az ügyészség elé történő visszautalással. Ebből az okból az új szabályozást azonnal megtámadták a Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) előtt.
- 26 A Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) arra a következtetésre jutott, hogy a vádirat nyilvánvaló ténybeli hibájának kijavítása nem hasonlítható össze a vádirat módosításával, ezért indokolt az e hiba kijavítására vonatkozó különös eljárási szabály bevezetése.
- 27 A Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) egyúttal leszögezte, hogy nem jogszerű a nyilvánvaló ténybeli hiba kijavításának intézményét valójában a vád módosítása elérésének céljára használni.
- 28 Mindazonáltal a Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) egy másik kérdés megvitatása során (nevezetesen, hogy egy felsőbb szintű bíróság nem helyezheti hatályon kívül az ítéletet a vádirat hiányosságai miatt, miután a hiányosságokat az

előkészítő ülésen kifejezetten megtárgyalták, és ezekkel kapcsolatban végleges döntést hoztak) rámutatott az ügy észszerű időn belül történő tárgyalásának jelentőségére. Ezenkívül a Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) e gondolatmenet keretében abból indult ki, hogy fennáll annak lehetősége, hogy a vádiratnak az NPK 249. cikke (4) bekezdésének 1. pontja szerinti kellékhányosságait (ideértve a pontatlanságot, a hiányosságot és az ellentmondásosságot) a bírósági szakaszban kijavítsák, mégpedig az ítélet hatályon kívül helyezése és új vádirat készítése céljából az ügyészség elé történő visszautalás nélkül.

- 29 A nemzeti törvény nem ír elő a vádirat hiányosságainak az előkészítő ülést követő pótlására vonatkozó ilyen lehetőséget. A Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság) fent említett állásfoglalása nem eredményezte a törvény vagy az ítélkezési gyakorlat változását.

Az NPK 249. cikke szerinti intézmény jelentősége a nemzeti jog szempontjából

- 30 A büntetőügyek nagy részében az előkészítő ülésen ellentmondásokat, pontatlanságokat és hiányosságokat állapítanak meg a vádiratban. Ez szükségessé teszi a bírósági eljárás megszüntetését és az ügynek az ügyészség elé történő visszautalását. Ez a körülmény több hónapos késedelmet eredményez. Néhány esetben a vádirat hiányosságainak pótlására irányuló ezen eljárást többször megismétlik.
- 31 E hiányosságok többnyire haladéktalanul pótolhatók lennének, és a több hónapos késedelem megakadályozható lenne.

Értelmezés joghézag fennállása esetén

- 32 Ha a normatív aktus hiányos, az ezen aktus által nem szabályozott helyzetekre a hasonló helyzetekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, amennyiben ez megfelel az aktus céljának. Ha nincsenek ilyen rendelkezések, akkor a jogviszonyokat a Bolgár Köztársaság jogának alapvető elvei szerint kell szabályozni (a Zakon za normativnite aktove 46. cikkének (2) bekezdése).

Az idézésre vonatkozó szabályok

- 33 Az eljárásban részt vevő feleket – ideértve a vádlottat és a sértettet – írásban idézik. Az idézés egy nyomtatott szöveget tartalmazó papírlap. Ezen a személy neve, az idézés tárgyát képező eljárási pozíciója – nevezetesen vádlott vagy sértett –, valamint a jogai és kötelezettségei szerepelnek. Ezen idézést nem teszik átlátszatlan borítékba, annak tartalma semmilyen módon nincs elrejtve a címzettnek nem minősülő harmadik személyek elől. Ha a megfelelő személyt nem érik el az adott címen, akkor az idézést bizonyos harmadik személyeknek

kézbessítik a címzettnek történő későbbi továbbítás céljából. A kézbesítést végző e személyek számára az idézés teljes egészében megtekinthető.

A büntetőügy tárgyalására vonatkozó észszerű idő jelentősége

- 34 A büntetőügyek tárgyalásának egyik alapelve az észszerű idővel kapcsolatos követelmény (az NPK 22. cikkének (1) bekezdése).
- 35 Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése szerint az ügyet észszerű időn belül tárgyalni kell. Az Emberi Jogok Európai Bírósága számos ítéletében kifogásolta az ügynek új vádirat készítése céljából az ügyészség elé történő visszautalását, ha ez az érdemi tárgyalás megkezdését követően történt, ideértve a másod- vagy harmadfokú bíróság általi tárgyalást is.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésnek a C-612/15. sz. ügygel való kapcsolata

- 36 A szóban forgó kérdést olyan érvek alapján teszi fel a kérdést előterjesztő bíróság, amelyeket a Bíróság 2018. június 5-i Kolev ítéletében (C-612/15) ismertetnek, és amelyek alátámasztják a kérdést előterjesztő bíróság azon feltevését, hogy a nemzeti jog nem felel meg az uniós jognak annyiban, amennyiben nem ír elő a vádirat hiányosságainak pótlására vonatkozó hatékony szabályozást.
- 37 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés a vádirat hiányosságainak megfelelő pótlására irányuló eljárást érinti. A nemzeti megoldás az „egy lépés hátra”, nevezetesen a bírósági eljárás megszüntetése és az ügynek a bírósági eljárást megelőző szakaszba történő visszautalása, amelyben új vádiratot kell készíteni és ismét a bírósághoz benyújtani, új bírósági eljárást kell indítani, valamint új előkészítő ülést kell tartani, és el kell végezni a vádirat ismételt vizsgálatát, miközben ez egyes esetekben többször ismétlődik.
- 38 Egyúttal a Kolev ítéletben (C-612/15) szereplő bizonyos megfontolásokból esetleg megállapítható lenne, hogy a Bíróság a hiányosságok más módon, mégpedig az „előre tett lépéssel” történő pótlásának jogszerűségéből indul ki, mégpedig azzal, hogy a bíróság közvetlenül e hiányosságok általa történő megállapítását követően még a bírósági tárgyaláson lehetőséget ad az ügyész számára a hiányosságok pótlására (lásd az ítélet 67., 71., 741., 94. és 95. pontját).
- 39 A C-612/15. sz. ügy indítványának ismertetését követően a nemzeti törvényt úgy módosították, hogy előkészítő ülést írtak elő, azaz a nemzeti bíróság már köteles az eljárás bírósági szakaszát megindítani azzal, hogy ezen előkészítő ülésen – a védelem erre vonatkozó kifogásainak figyelembevételével – átfogóan meg kell állapítani a vádirat valamennyi esetleges hiányosságát. A Bíróság által a Kolev ítélet (C-612/15) 67. pontjában elsőként megnevezett cselekményt („[...]”

[megindítja] az eljárás bírósági szakaszát [...]” a nemzeti törvény már kötelezően előírta.

- 40 A nemzeti törvény azonban a második cselekményt – nevezetesen, hogy a bíróság „[maga] [orvosolja] e szabálytalanságokat” – nem engedi meg. A nemzeti törvény nem engedi meg, hogy a bíróság, miután egyértelműen felhívta az ügyész figyelmét a hiányosságokra, ugyanezen a bírósági tárgyaláson lehetőséget biztosítson e hiányosságok pótlására, és ezt követően ugyanezen a bírósági tárgyaláson a védelem észrevételeinek figyelembevételével megvizsgálja, hogy ténylegesen pótlták-e ezeket a hiányosságokat.

Az uniós jognak az alapeljárás tényállására való alkalmazásáról

- 41 A 2012/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdése második mondatának alkalmazásáról. Ez a rendelkezés a váddal kapcsolatos „haladéktalan” tájékoztatást követeli meg. Felmerül ezért a kérdés, hogy teljesül-e ez a követelmény, ha egy nemzeti törvény a váddal kapcsolatos tájékoztatásban szereplő hiányosságok pótlását mesterségesen késlelteti. Konkrétabban, ha az ügyész – ahogy az alapjárásban – jelzi a vádirat kellékhányosságainak (ellentmondás, pontatlanság, hiányosság) pótlására való készségét, a nemzeti törvény azonban ezt nem engedi meg.
- 42 A 2012/13 irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerint legkésőbb a vádirat bírósághoz való benyújtásakor kell a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtani. A Bíróság már a Kolev ítélet (C-612/15) 99. pontjában kifejtette, hogy a váddal kapcsolatos részletes tájékoztatás megadása legkésőbbi időpontjának meg kell előznie az ügy érdemi vizsgálatát. A Bíróság tehát megengedi, hogy erre a tájékoztatásra azután kerüljön sor, hogy az ügyet bíróság elé terjesztették, konkrétabban az előkészítő ülésen, amelyen megvitatják a vádirat hiányosságaival kapcsolatos kérdést. Ennélfogva a 2012/13 irányelv 6. cikkének (3) bekezdéséből – annak a Bíróság által a Kolev ítélet (C-612/15) 99. pontjában alkalmazott értelmezése szerint – nem állapítható meg akadály a vádirat hiányosságainak az előkészítő ülésen történő pótlása tekintetében.
- 43 A nemzeti törvény határozottan kizárja ezt a lehetőséget, mivel a váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog szűkebb és szó szerinti saját értelmezését végzi el, nevezetesen olyan módon, hogy a váddal kapcsolatos részletes tájékoztatást a vádirattal, annak a bírósághoz való benyújtása során kell megadni; későbbi időpontban, tehát a vádiratnak az előkészítő ülésen történő kijavításával ez nem lehetséges. Ha a vádirat kellékhányos, akkor emiatt a bírósági eljárást megszüntetik, az ügyet visszautalják az ügyészség elé, az ügyészség új vádiratot készít, amelyet benyújt a bírósághoz. Így a váddal kapcsolatos részletes tájékoztatást az új vádirattal biztosítják, mégpedig annak a bírósághoz történő benyújtásával.¹

¹ Két kivétel van: a nyilvánvaló ténybeli hiba kijavítása és a vád módosítása új bizonyítékok beszerzését követően.

- 44 Felmerül tehát a kérdés, hogy a vádlottnak a váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jogának e szűkebb nemzeti értelmezése megfelel-e a 2012/13 irányelv 6. cikke (3) bekezdése valódi jelentésének.
- 45 Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének második bekezdése szerint a vádat észszerű időn belül tárgyalni kell. Felmerül a kérdés, hogy van-e észszerű indoka a vádirat hiányosságainak pótlására vonatkozóan a nemzeti törvényben előírt késleltetésnek, minek során e késleltetés néhány hónaptól néhány évig terjedhet. E késleltetés indoka az a kötelező nemzeti követelmény, hogy a bírósági eljárás megindítására csak tökéletes vádirat alapján kerülhet sor, valamint azon lehetőség hiánya, hogy e hiányosságokat a bírósági eljárás megindítását követően pótolják.
- 46 Az EUMSZ 82. cikk (2) bekezdése szerint irányelvekben szabályozási minimumok állapíthatók meg, amelyek elfogadása nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy magasabb szintű védelmet biztosító intézkedéseket tartsanak fenn; ezek az irányelvek figyelembe veszik a tagállamok jogi hagyományainak sajátosságait. Ennélfogva felmerül a kérdés, hogy a nemzeti szabályozás nem élvez-e elsőbbséget a 2012/13 irányelvvel szemben az irányelvnek a Bíróság által a C-612/15. sz. ügyben alkalmazott értelmezése szerint, mivel a nemzeti rendelkezés azonos vagy akár magasabb szintű védelmet biztosít, és ez a nemzeti jogi hagyományokon alapul.
- 47 A vádlott mennyiségileg és minőségileg azonos információkat kap a vádról (pontatlan, hiányos vagy ellentmondásos vádirat esetén pontosítás). Erre a pontosításra sor kerülhet azonnal a bírósági tárgyaláson (olyan lehetőség, amelyet a 2012/13 irányelv a Bíróság által a C-612/15. sz. ügyben alkalmazott értelmezésnek megfelelően megenged), ez azonban – a nemzeti eljárás kötelező követelménye szerint – néhány hónapos késedelemmel is történhet.
- 48 Egyúttal feltételezhető, hogy a nemzeti jog magasabb szintű védelmet biztosít, mivel a nemzeti szabályozás szerint a javított vádiratot egyetlen egységes szöveg tartalmazza, miközben a kellékhányos vádiratnak a bírósági tárgyaláson történő kijavítása esetén két szöveg áll rendelkezésre, az eredetileg kellékhányos vádirat és annak pontosítása. Következésképpen a tájékoztatáshoz való jog tekintetében a nemzeti jog szerinti védelmi szint azonos a 2012/13 irányelv szerinti védelmi szinttel, vagy akár annál magasabb.
- 49 Ezenkívül figyelembe kell venni az EUMSZ 82. cikk (2) bekezdése szerinti nemzeti jogi hagyományokat. A bírósági eljárás hiánytalan vádirat alapján történő megindítása alapvető jelentőséggel bír a nemzeti jogértelmezés szempontjából. Jóllehet a Konstitutionsen sad (alkotmánybíróság) az észszerű idő tiszteletben tartásának szükségessége alapján és perlogikai megfontolásokból rámutatott arra, hogy nem lenne ellentétes az alkotmánnyal, ha megteremtenék a vádirat hiányosságainak a bírósági eljárás során történő pótlásának lehetőségét, ezt az értelmezést sem a nemzeti jogalkotó, sem az ítélkezési gyakorlat nem vett át.

- 50 Felmerül ezért a kérdés, hogy sérti-e az uniós jog elsőbbségének elvét a nemzeti törvény azáltal, hogy kizárja a vádirat bírósági tárgyaláson történő pontosítására vonatkozó lehetőséget, és így ellentétes a Kolev ítélettel (C-612/15).
- 51 A méltóság tiszteletben tartásának elvéről. Ezen elvnek két megnyilvánulása van. Az első helyen az EUSZ 2. cikk és a Charta 1. cikke szerinti emberi méltóság áll. Az idézésre vonatkozó nemzeti szabályozás lehetőséget teremt harmadik személyek számára, hogy tudomást szerezzenek arról, hogy az érintett személy vádlott egy büntetőeljárásban vagy bűncselekmény sértettjévé vált. Minél többször idéznek egy személyt, annál nagyobb e tudomásszerzés valószínűsége. Ennélfogva az emberi méltóság kevésbé sérülne, ha elkerülik a bírósági eljárás megszüntetésének és új vádirat készítése céljából az ügyészség elé történő visszautalásnak a szükségességét. A második helyen a Charta 31. cikke szerinti szakmai méltóság – a jelen ügyben a bírák és az ügyészek szakmai méltósága – áll. Az olyan nemzeti törvény, amely nem biztosít eljárási cselekményt a vádirat eljárási hibáinak haladéktalan kijavítása céljából, jöllehet a vád és a védelem ezt kívánta, és a bíróság ezt célszerűnek tartotta, a szakmai tehetetlenség érzését váltja ki. A bírák szakmai méltóságát sérti az olyan törvény, amely az észszerű idővel kapcsolatos követelmény teljesítésére kötelezi a bírakat, és amely ezt követően megfosztja őket az erre vonatkozó nyilvánvaló és rendes jogi eszköztől (a vádirat hiányosságainak pótlása azon a bírósági tárgyaláson, amelyen ezt a hiányosságot megállapították), mivel ehelyett arra kötelezi őket, hogy más olyan jogi eszközt alkalmazzanak, amely több hónapos késedelmet eredményez.

Az előzetes döntés hatékony érvényesüléséről

- 52 Sem az irányelv 6. cikke, sem a Charta 47. cikkének második bekezdése nem szabályozza a vádirat tartalmi hiányosságainak pótlását; e rendelkezéseknek ezért nincs közvetlen hatálya. A Bíróságtól kért, általa történő értelmezés nem eredményezhet a vádirat hiányosságainak pótlásával kapcsolatos új nemzeti jogintézményt, a Bíróság ítélete ugyanis nem képezheti a hiányosságoknak az előkészítő ülésen történő pótlásának alapját.
- 53 Mindazonáltal a kért értelmezés azt a célt szolgálhatja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság elvégezze a nemzeti jog önálló értelmezését, és ennek során olyan eredményre jusson, amely összeegyeztethető a Bíróságnak a vádirat hiányosságainak pótlására irányuló megfelelő eljárással kapcsolatos következtetéseivel. Konkrétan fennáll annak a lehetősége, hogy a Bíróság úgy dönt, hogy az NPK 248. cikke (5) bekezdésének 2. pontja – összefüggésben az (1) bekezdésének 3. pontjával, valamint 249. cikke (4) bekezdésének 1. pontjával – (a vádirat hiányosságai esetére a bírósági eljárás megszüntetését és új vádirat készítése céljából az ügyészség elé történő visszautalást írják elő) nem felel meg az uniós jognak, amennyiben e rendelkezések általánosan és kivétel nélkül minden esetben alkalmazandók még akkor is, ha a megállapított hiányosságok az ügyésznek az előkészítő ülésen tett haladéktalan nyilatkozatával pótolhatók lennének. Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróság jogosult

lenne a rendelkezések alkalmazásától eltekinteni. A nemzeti értelmezési szabályok szerint a kérdést előterjesztő bíróság a leginkább hasonló nemzeti jogintézményt alkalmazná, nevezetesen a nyilvánvaló ténybeli hiba kijavítására irányuló, az NPK 248a. cikkének (1) bekezdése szerinti jogintézményt. Ezáltal a bíróság lehetőséget biztosítana az ügyész számára, hogy haladéktalanul (szükség esetén hét napos határidőn belül) pótolja a hiányosságokat. A kérdést előterjesztő bíróság csak akkor szüntetné meg a bírósági eljárást és utalná vissza az ügyet új vádirat készítése céljából, ha az ügyész nem tudja pótolni a hiányosságokat. Az ilyen értelmezés megfelelné a Konstitutionsen sad (alkotmánybíróság) erre vonatkozó határozatának is.

- 54 Ezenkívül a Bíróság értelmezése alapvető jelentőséggel bírna az alapügyben másod- vagy harmadfokon eljáró nemzeti bíróságok által végzett azon vizsgálat szempontjából, hogy tiszteletben tartották-e a vádlott tájékoztatáshoz való jogát. Konkrétabban, amennyiben a Bíróság megállapítja, hogy a hiányosságoknak az előkészítő ülésen történő pótlásával tiszteletben tartották a vádlottnak a váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jogát, a felsőbb szintű bíróságok nem helyezhetik hatályon kívül a kérdést előterjesztő bíróság érdemi határozatát azzal az indokolással, hogy e jogot megsértették. Ez a jog ugyanis akkor sérül, ha a vádirat hiányosságait nem a nemzeti törvény szerint pótolják, és a pótlás ennél fogva érvénytelen. Ilyen módon biztosítva lenne a nemzeti törvénynek a Bíróság értelmezésének megfelelő alkalmazása.
- 55 Végül a Bíróság általi értelmezés ösztönzést jelentene a nemzeti jogalkotó számára, hogy megfelelően módosítsa a vádirat hiányosságainak pótlására vonatkozó szabályozást.